

Elg. Foto: viltkamera.nina.no

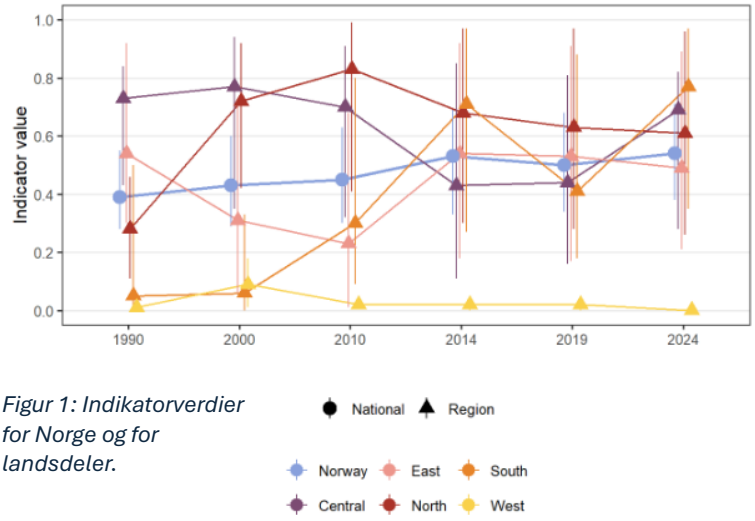
Elg

Økosystem: Skog
Egenskap: B3 Funksjonelle egenskaper

År: 2024
0,54
[0,38-0,71]

Om indikatoren

Elg (*Alces alces*) er det største hjortedyret i norske skogsøkosystemer. Gjennom beiting på busker og unge trær har elgen stor betydning for foryngelse av skog, skogstruktur og plantebiodiversitet. Som et stort byttedyr er den viktig matkilde for toppredatorer. Elg har på den måten en viktig funksjon i økosystemet og er en viktig indikator for økologisk tilstand. Lave bestander av toppredatorer fører til at elgbestanden i mange områder er høyere enn i det man forventer i intakte økosystemer, noe som kan ha negativ påvirkning på skogens foryngelse og vegetasjonssammensetning. Indikatorverdien indikerer at bestandsstørrelsene av elg klart avviker fra bestandsstørrelser man forventer i lite påvirkede skogøkosystemer.

Figur 1: Indikatorverdier for Norge og for landsdeler.

Påvirkningsfaktorer

Lave bestander av rovdyr gir mindre naturlig regulering av elgbestanden. Jakt bidrar til å regulere antall elger, men elgbestanden forvaltes samtidig for å opprettholde jaktbare bestander. Skogbruk kan også øke elgbestanden ved å skape mer ungskog som gir bedre tilgang på mat.

Hvordan måles indikatoren

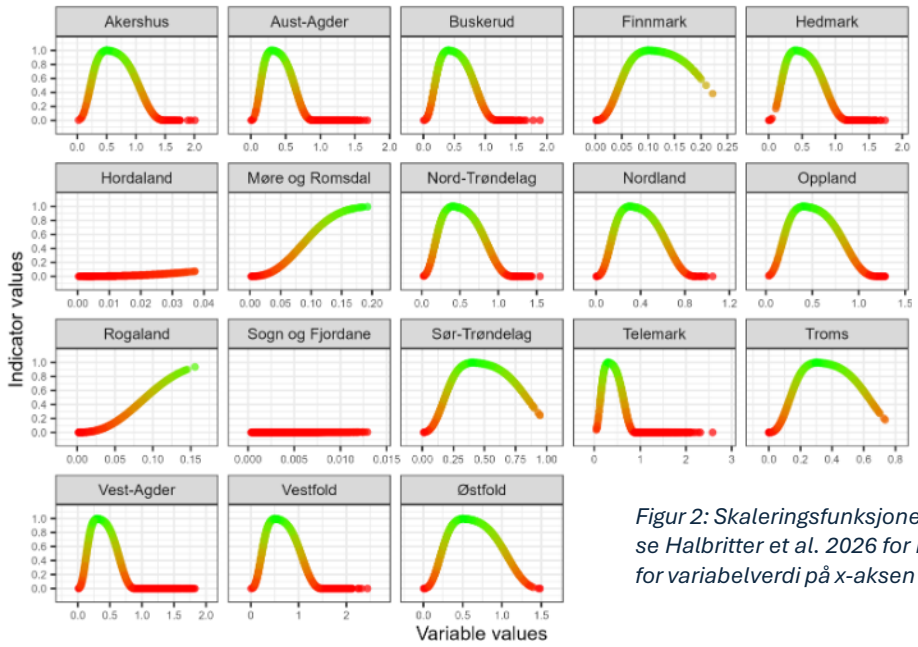
Indikatoren for elg måler bestandstetthet som antall elg per km^2 under den klimatiske tregrensen. Beregningene bygger på data fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for hjortevilt, inkludert jaktstatistikk og statistikk fra Hjorteviltregisteret. Verdiene sammenlignes med en referansetilstand som beskriver elgbestander i egnede skogområder uten skogforvaltning og med naturlige rovdyrbestander. Indikatorverdiene skaleres på fylkesnivå og sammenstilles deretter til regionale og nasjonale indikatorverdier.

Sist oppdatert: 01.10.2026

Hvordan beregnes indikatoren

Referansetilstand og skalering

Skaleringsfunksjonen er unimodal med en nedre og øvre verdi for X_0, mens X_{100} er en optimumsverdi. Verdiene er fastsatt separat for hvert fylke. Den nedre og øvre X_0 representerer dermed en tilstand hhv. uten elg og svært høye elgbestander. X_{100} representerer det antallet elg som kan forventes i et intakt økosystem uten skogforvaltning og med naturlige rovdyrbestander.

Les mer om hvordan indikatoren beregnes her

Figur 2: Skaleringsfunksjoner er fastsatt for ulike fylker, se Halbritter et al. 2026 for mer informasjon. Enheten for variabelverdi på x-aksen er antall individer per km².

Hvordan skal endringer i indikatorverdien tolkes

En indikatorverdi på 1 betyr at elgbestanden er like stor som forventet i et intakt økosystem. Verdier lavere enn 1 viser at bestanden enten er lavere eller høyere enn det som forventes i et intakt økosystem.

Usikkerhet

Det er usikkerhet knyttet til beregningene av indikatoren for elg. Det er usikkerhet knyttet til skaleringsverdier, modellusikkerhet på fylkesnivå, og usikkerhet knyttet til eventuelle misforhold mellom fylkesgrenser og økologisk variasjon. Disse kildene til usikkerhet er ikke kvantifisert. Den rapporterte usikkerheten er estimeringsusikkerhet og er beregnet ved å gjenta analysene med ulike utvalg av data.

Kilde

Halbritter, A. H., Framstad, E., and Eldegard, K. 2026. Moose [Elg] (ID(s): NO_MOOS_001) v. 1.0.0. ecRxiv: https://github.com/NINAnor/ecRxiv/tree/main/indicators/NO_MOOS_001

Anbefalt sitering

Bjørkvoll, E. & Kolstad, A. (red). 2026. Faktaark for elg. Økologisk tilstand i skog for 2024. Norsk institutt for naturforskning.

Sist oppdatert: 01.10.2026